
Obsah

1 Úvod	
<i>(J. Vacková)</i>	13
2 Metodologie, výběr cílové skupiny, sběr a zpracování dat	
<i>(J. Vacková)</i>	17
2.1 Metodologie	17
2.2 Cílová skupina – výběr a počet respondentů	18
2.3 Způsob sběru a zpracování dat	19
2.4 Metodologická a konceptuální omezení výzkumného záměru	20
3 Základní charakteristika cílové skupiny dle vybraných kritérií	
<i>(J. Vacková)</i>	22
4 Ukrajinci, Vietnamci a Mongolové žijící v České republice	
<i>(J. Vacková, I. Brabcová)</i>	25
4.1 Cizinci v ČR (základní vymezení)	25
4.2 Ukrajinci	26
4.3 Vietnamci	28
4.4 Mongolové	29
5 Vymezení základních pojmů užitých v textu monografie	
<i>(J. Vacková, I. Brabcová, V. Záleská, J. Horská)</i>	31
6 Zdraví, zdravotní stav a zdravotní potřeby imigrantů v České republice	
<i>(I. Brabcová)</i>	38
6.1 Teoretické vymezení	38
6.2 Finanční dostupnost zdravotní péče poskytovaná cizincům v ČR	40
6.2.1 Nevýhody smluvního zdravotního pojištění cizinců	41
6.2.2 Smluvní zdravotní pojištění cizinců VZP, a. s., v roce 2009	42

6.3	Zdraví imigrantů a zdravotní rizika spojená s migrací	42
6.4	Vymezení cíle a účelu kapitoly	43
6.4.1	<i>Specifická morbidita imigrantů se zaměřením na TBC onemocnění</i>	44
6.4.2	<i>Specifická morbidita imigrantů se zaměřením na sexuálně přenosná onemocnění včetně HIV/AIDS a ostatních infekčních onemocnění</i>	44
6.4.3	<i>Osobní anamnéza respondentů dotazníkového šetření – infekční onemocnění</i>	46
6.4.4	<i>Pracovní úrazy cizinců v roce 2009 a jejich rizikové faktory</i>	46
6.4.5	<i>Hlavní výzkumná zjištění v oblasti zdravotního stavu respondentů</i>	49
6.5	Vybrané ukazatele sociální situace a subjektivní vnímání zdraví	53
6.6	Problematika jazykové bariéry při čerpání zdravotní péče cizinci	57
6.7	Závěr	58
7	Sociální determinanty zdraví	
	<i>(J. Vacková)</i>	63
7.1	Teoretické vymezení koncepce sociálních determinant zdraví a jeho rizika	63
8	Sociální determinanty zdraví ve vztahu k imigrantům	66
8.1	Sociální gradient – sociální postavení u vybraných imigrantů v ČR	
	<i>(J. Vacková)</i>	66
8.1.1	<i>Teoretické vymezení</i>	66
8.1.2	<i>Sociální postavení u vybraných imigrantů žijících v České republice</i>	67
8.1.3	<i>Socioekonomický status (dále SES) u vybraných imigrantů</i>	68
8.1.4	<i>Subjektivní sociální status (dále SSS) u vybraných imigrantů</i>	74
8.1.5	<i>Sociální diference ve vztahu k vybraným charakteristikám zdraví</i>	76
8.1.6	<i>Hlavní zjištění v oblasti sociální diference u vybraných skupin imigrantů</i>	82
8.1.7	<i>Závěr</i>	84
8.2	Stres u vybraných imigrantů v České republice <i>(Veronika Záleská)</i>	87
8.2.1	<i>Teoretické vymezení problematiky</i>	87
8.2.2	<i>Mimořádné negativní situace ve vztahu k pohlaví, národnosti a subjektivnímu vnímání zdraví</i>	88
8.2.3	<i>Stresové symptomy ve vztahu k národnosti a dalším vybraným charakteristikám</i>	89
8.2.4	<i>Způsob řešení stresových situací ve vztahu k národnosti, pohlaví a generaci imigrantů</i>	90

8.2.5 Závěr	91
8.3 Dětství a reprodukční zdraví u vybraných imigrantů v České republice (Veronika Záleská)	93
8.3.1 Teoretické vymezení problematiky	93
8.3.2 Osobní anamnéza a gynekologická péče u žen-imigrantek	95
8.3.3 Těhotenství	97
8.3.4 Dětství a jeho vybrané charakteristiky	97
8.3.5 Zdravotní pojištění dětí a preventivní péče	98
8.3.6 Stres a problémové chování dětí imigrantů	99
8.3.7 Závěr	100
8.4 Sociální vyloučení vybraných imigrantů žijících v České republice (Jitka Vacková)	102
8.4.1 Uvedení do problematiky sociálního vyloučení	102
8.4.2 Znalost ČJ ve vztahu k délce pobytu, národnosti a vzdělání	104
8.4.3 Bydlení ve vztahu k národnosti, délce pobytu a vzdělání	109
8.4.4 Vzdělání ve vztahu k vybraným charakteristikám bydlení	110
8.4.5 Sociální vztahy (vybrané charakteristiky) související s národností, délkou pobytu a vzděláním	111
8.4.6 Vztah mezi subjektivním vnímáním zdraví a vybranými charakteristikami sociálního vyloučení (jazyk, bydlení, sociální vztahy)	116
8.4.7 Závěr	119
8.5 Práce i nezaměstnanost a její vliv na zdraví u imigrantů žijících v České republice (Jitka Vacková)	123
8.5.1 Uvedení do problematiky práce i nezaměstnanosti a jejího vlivu na zdraví imigrantů	123
8.5.2 Vybrané charakteristiky vztahující se k práci imigrantů účastnících se výzkumu	124
8.5.3 Vybrané charakteristiky práce vs. národnost, vzdělání, délka a typ pobytu, subjektivní vnímání zdraví, jazykové znalosti a přání respondenta/ky změnit zaměstnání	126
8.5.4 Vybrané charakteristiky příjmu vs. národnost, vzdělání, délka a typ pobytu, subjektivní vnímání zdraví, jazykové znalosti a přání respondenta/ky změnit zaměstnání	131
8.5.5 Vybrané charakteristiky vztahů na pracovišti vs. národnost, vzdělání, délka a typ pobytu, subjektivní vnímání zdraví, jazykové znalosti a přání respondenta/ky změnit zaměstnání	140

8.5.6 Hlavní zjištění v oblasti práce a nezaměstnanosti imigrantů	144
8.5.7 Závěr v oblasti práce a nezaměstnanosti imigrantů žijících v České republice	151
8.6 Sociální opora ve vztahu ke zdraví imigrantů v České republice (Veronika Záleská)	156
8.6.1 Teoretické vymezení problematiky	156
8.6.2 Sociální opora ve vztahu ke kontaktům s lidmi v zemi původu	157
8.6.3 Sociální opora ve vztahu k místu bydliště a sousedům respondentů	158
8.6.4 Sociální opora ve vztahu k přítomnosti osoby, na kterou se imigrant může obrátit s žádostí o pomoc	159
8.6.5 Sociální opora ve vztahu k pocitu uznání od Čechů a spokojenosti mezi Čechy	161
8.6.6 Závěr	163
8.7 Výživa ve vztahu k imigrantům v České republice (Iva Brabcová)	165
8.7.1 Teoretické vymezení	165
8.7.2 Metodika zhodnocení stavu výživy	166
8.7.3 Vyhodnocení antropometrických parametrů včetně zdravotních rizik	166
8.7.4 Vyhodnocení krevního tlaku respondentů (TK)	170
8.7.5 Vyhodnocení náhodně odebrané kapilární glykémie	171
8.7.6 Vyhodnocení náhodně odebraného celkového cholesterolu	172
8.7.7 Vyhodnocení potravinové pyramidy (skladby stravy) respondentů dle nutričního softwaru „NUTRIFIA“	173
8.7.8 Vyhodnocení stravovacích zásad respondentů	174
8.7.9 Závěr	175
8.8 Závislost ve vztahu k imigrantům v České republice (Iva Brabcová)	177
8.8.1 Teoretické vymezení	177
8.8.2 Vyhodnocení kuřáctví (spotřeby tabákových výrobků)	177
8.8.3 Vyhodnocení konzumace alkoholu	180
8.8.4 Vyhodnocení konzumace kávy	181
8.8.5 Vyhodnocení užívání léků a jiných návykových látek	182
8.8.6 Závěr	183
8.9 Doprava ve vztahu ke zdraví imigrantů v České republice (Veronika Záleská)	184
8.9.1 Teoretické vymezení problematiky	184
8.9.2 Doprava ve vztahu ke vzdálenosti bydliště a způsobu cestování do zaměstnání	186

8.9.3 Doprava ve vztahu k vlastnictví automobilu a frekvenci jízdy automobilem	188
8.9.4 Intenzivní chůze a pohybově náročnější sportovní aktivity	189
8.9.5 Závěr	189
9 Sociální determinanty zdraví dle výpovědí respondentů	
(J. Horská)	192
9.1 Vymezení cíle a účelu kapitoly	192
9.2 Nástroj sběru dat kvalitativního výzkumu	192
9.3 Témata polostrukturovaného rozhovoru a jejich odůvodnění	193
9.4 Popis výzkumného souboru	196
9.5 Ukotvení sociálních determinant zdraví do teorie a praxe sociální práce	198
9.6 Kazuistiky vybraných respondentů	200
9.6.1 Paní Lan z Vietnamu	201
9.6.2 Manželé Petar a Marija z Bosny a Hercegoviny	204
9.6.3 Pan Ganbaatar a paní Enkhtuyaa, manželé z Mongolska	208
9.7 Shrnutí kapitoly, výzvy pro praxi i výzkum	213
10 Systém zdravotní péče týkající se imigrantů	
(R. Zassiedko, M. Tušková)	217
10.1 Veřejné pojištění	217
10.2 Systém poskytování zdravotní péče	220
10.3 Komerční pojištění	223
10.4 Závěr	227
11 Závěr a doporučení	
(J. Vacková, I. Brabcová, J. Horská, V. Záleská, R. Zassiedko, M. Tušková, S. Porche)	229
12 Souhrn	
(J. Vacková, I. Brabcová, J. Horská, V. Záleská, R. Zassiedko, M. Tušková, S. Porche)	239
13 Summary	
(J. Vacková, I. Brabcová, J. Horská, V. Záleská, R. Zassiedko, M. Tušková, S. Porche)	244

14 Seznam zkratek	249
15 Rejstřík	251
16 O autorech	253
17 Přílohy	255
17.1 Dotazník 1	255
17.2 Záznamový arch pro rozhovor s imigrantem/azylantem	289